

ה'תשנ"ב  
10.12.12

DOC 06443



# הלשכה העצובה

מתון ומבריק, מר ונשכח. ראש הממשלה השני, משה שרת, סיכם היטב את הנעשה סביבו באמרו: "לא לי לנהל מדינה זו, אשר ניהולה כנראה לא ייתכן מבלי להזדקק להרפתקנות ולתרמית"



ין עוד ראש ממשלה שביטא טוב כמשה שרת את אומללותה של המשרה הרמה על שלל לחציה, כוביה וחולשתה. הוא היה שליט קצר ימים, מתון ומבריק, מר ונשכח, שתרגם לעברית בקדנציה שלו את המילה "פרס" טרישן", תסכול, וכאשר פרש אחרי 23 חודשים בלבד כתב במרי לינו שני משפטים שכל ראש ממשלה מאז יחתום על הראשון: "לא לי לנהל מדינה זו, אשר ניהולה כנראה לא ייתכן מבלי להזדקק להרפתקנות ולתרמית. לשני אלה איני מסוגל".

כיום נותרו רק 3 ילדי, קובי, חיים ויעל, ומן הלשכה הרמה רק המנהלת והמזכירה הנאמנה: יעל ורה, בת 90, צלולה וחדה כתעה. בבית האבות הקטן שבו איתרתי אותה היא מקשיבה לדדיו בכל השפות שלמדה, מחוברת היטב לעולם. מזכירו וראש לשכתו, זאב שק ושמאי כהנא, נפטר. אך נגה כהנא זוכרת היטב את העצב של פוליטיקאי מבריק, שלשונו צחה כשפת משורר, שניסה דרך אחרת מהלוחמנית והוטל החוצה. נטול אותה התבטלות בפני גנרלים, נשא שרת בעצם ימי כהונתו כרה"מ נאום תקיף והכריז את שנותר תקף עד היום: "בפני המדינה הזאת יש ברירה: אם רצונה להיות מדינה של חוק או של שוה... של שיקול מפורח וראיית הנולד או של השתוללות יצרים פרועה". בנו קובי ואישתו מנהלים בדירה קטנה מכון מורשת וארכיון ובו גם יומנו של משה שרת, מסמך חשוף ומתלונן יותר מכל יומן פוליטי שראיתי. הוא הכיר ערבים, האמין בחיוניות הסכמי שלום, נאבק בכל כוחו נגד המנגנון האוטומטי הרצחני של פעולות תג' מול ודיבר ערבית עם יצחק נבון ויעל ורה, כשפת סוד, כך "ששרינו וחברינו לא יבינו". מבורר ורמוס חש שרת בצילו הכבד של ב.ג. שפרש, אך השגיח וידע כל שמתרחש בסביבתו. "עלוב גורל. אומלל עד דכא", תאר עצמו מול תככי האב המייסה. "מוטל עלי לשאת בראשות הממשלה ללא סמכות מוסרית של ממש וללא כל יכולת של תיכנון והתווית קיום לעתיד... האמנם מגיע לי כל זה?". בשישי ליוני 1964, רשם ביומנו חלום בו נגזר עליו ועל רעייתו ציפורה דין מוות ביריה בשל בגידה, אך סופו הפוליטי לא בא בכרוה ב'66, זמן מה אחרי ששב לתפקיד ראש הממשלה, סילק ב.ג. את שרת גם ממשרד החוץ, כדי לצאת למלחמה בלי ספקנים מבית. שרת הלך לנהל את הוצאת "עם עובד".

בפרק הבא בסדרה: לשכת לוי אשכול



קובי, יעל וחיים, ילדיו של משה שרת, עם מזכירתו יעל (יושבת במרכז) | צילום: יובל חן